

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2024-09-26

Ärendenummer
NV-04931-24

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemoria om Hantering av trädgårds- och parkavfall

Sammanfattning

Naturvårdsverket tillstyrker de flesta ändringar av bestämmelserna om hantering av trädgårds- och parkavfall som föreslås. Vi ser att ändringarna överlag skulle bidra till ökad tydlighet.

Naturvårdsverket föreslår dock att definitionen av trädgårds- och parkavfall i 1 kap. 5 a § justeras så att stubbar inte inkluderas i definitionen.

Naturvårdsverket saknar information i konsekvensutredningen om effekter som förslagen kan komma att ha på materialåtervinningsmålen.

Naturvårdsverket lämnar i övrigt vissa medskick och förtydliganden som vi ser har betydelse för fortsatt tolkning och vägledning av föreslagna bestämmelser.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket välkomnar en översyn av bestämmelserna om hantering av trädgårds- och parkavfall. Flera olika aktörer, och framför allt kommuner, har framfört att nuvarande bestämmelser är otydliga och därmed svåra att tillämpa. Naturvårdsverket ställer sig i huvudsak bakom förslagen och delar uppfattningen att de nya bestämmelserna bör träda i kraft så snart som möjligt.

Definitionen av trädgårds- och parkavfall

Naturvårdsverket välkomnar att det införs en definition av trädgårds- och parkavfall och står bakom att den föreslagna definitionen tydligt är avgränsad till att enbart omfatta kommunalt avfall. Vi anser även att den föreslagna formuleringen överlag är lämplig, men att stubbar inte uttryckligen bör ingå i definitionen. Stubbar är en typ av avfall som skiljer sig från annat trädgårds- och parkavfall såsom gräsklipp, löv och kvistar. Dels uppstår inte stubbar som avfall vid regelbunden trädgårdsskötsel, utan endast vid enstaka tillfällen. Dels är det ofta ett bättre alternativ att lämna kvar stubbar i marken än att ta upp dem eftersom det gynnar den biologiska mångfalden, och om stubbar ingår i definitionen kan det uppfattas som att de bör avlägsnas ur marken. Stubbar som uppstår i samband med anläggningsarbeten klassificeras normalt som bygg- och rivningsavfall och utgör inte kommunalt avfall. Dessa stubbar kommer därmed

inte att betraktas som bioavfall enligt den föreslagna definitionen. Eftersom det kan vara nödvändigt att göra en bedömning i det enskilda fallet för att avgöra huruvida stubbar är bygg- och rivningsavfall eller trädgårds- och parkavfall konstaterar Naturvårdsverket att det skulle underlätta enskilda bedömningar om stubbar inte ingår i definitionen av trädgårds- och parkavfall.

Vi föreslår därför att bestämmelsen ändras enligt följande:

Promemorians förslag

Naturvårdsverkets förslag

1 kap.

5 a §

Med trädgårds- och parkavfall avses i denna förordning kommunalt avfall som är biologiskt nedbrytbart och består av gräsklipp, löv, grenar, stubbar och andra växtdelar.

Med trädgårds- och parkavfall avses i denna förordning kommunalt avfall som är biologiskt nedbrytbart och består av gräsklipp, löv, grenar, ~~stubbar~~ och andra växtdelar.

Naturvårdsverket noterar att beskrivningen på sida 10–11 i promemorian om vad trädgårds- och parkavfall bör omfatta avviker något från hur Naturvårdsverket vägleder om begreppet kommunalt avfall. Av promemorian framgår exempelvis att avfall från röjning av privata företagsparker bör ingå i begreppet trädgårds- och parkavfall. Enligt Naturvårdsverkets uppfattning utgörs dock avfall från skötsel av sådana parker inte kommunalt avfall. Vidare så framkommer i promemorian på sida 10–11 att avfall från röjning och skötsel av grönområden längs vägar och järnvägar inte ska ingå i definitionen och en hänvisning görs till Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdraget om bioavfall (NV-09062-20). Naturvårdsverket skiljer dock på avfall från röjning av mindre vägar, som anses vara kommunalt avfall, och röjning längs motorvägar och järnvägar, som inte anses vara kommunalt avfall.

Regleringen om val av behandlingsmetod

Vi står bakom utformningen av den föreslagna bestämmelsen i 3 kap. 1 c § första stycket avfallsförordningen. Naturvårdsverket anser att det är bra att det förtydligas vem bestämmelserna om val av behandlingsmetod riktar sig till, det vill säga kommunen eller annan som yrkesmässigt samlar in och behandlar bioavfall. Vi anser också att det är bra att det införs en tydlig hänvisning till att avfallshierarkin ska gälla vid val av behandlingsmetod. Dock vill vi peka på vissa otydligheter i promemorians text med avseende på denna bestämmelse.

Texten i avsnitt 5 andra stycket, i 9.3 samt i avsnitt 9.4.4 andra stycket kan uppfattas som att allt bioavfall är kommunalt avfall. Enligt definitionen av bioavfall (1 kap. 5 § avfallsförordningen [2020:614]) ingår dock även icke-kommunalt avfall i form av biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från livsmedelsindustrin i begreppet.

Naturvårdsverket ställer sig vidare frågande till beskrivningen i avsnitt 5, tredje stycket samt avsnitt 9.4.3 gällande yrkesmässiga aktörer. Enligt promemorian avser begreppet yrkesmässiga aktörer i detta sammanhang de som har fått dispens för behandling av bioavfall enligt 15 kap. 25 § miljöbalken.

Naturvårdsverket ifrågasätter detta, eftersom allt bioavfall inte utgör kommunalt avfall och därmed inte enbart omfattas av kommunens insamlingsansvar.

Sammantaget ser Naturvårdsverket en risk för promemorians skrivningar rörande den föreslagna bestämmelsen i 3 kap. 1 c § första stycket kan ge uppfattningen att bestämmelsen endast ska omfatta aktörer som behandlar bioavfall som utgör kommunalt avfall. Som framgår ovan anser dock Naturvårdsverket att den föreslagna författningstexten är formulerad på sådant sätt att den omfattar alla yrkesmässiga aktörer som behandlar bioavfall. Detta överensstämmer med Naturvårdsverkets tolkning av lagstiftningen.

Hantering av trädgårds- och parkavfall på den egna fastigheten

Naturvårdsverket står bakom att fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare ges viss möjlighet att elda trädgårds- och parkavfall, samt att kommunerna ges möjlighet att förbjuda eldning om kommunen anser att de lokala förutsättningarna kräver det, det vill säga om eldningen kan medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön.

Naturvårdsverket står även bakom att det införs en hänvisning till 2 kap. 7 § förordning om (2003:789) om skydd mot olyckor.

Eldning vid större arrangemang

Naturvårdsverket tillstyrker att bestämmelsen i 3 kap. 19 a § ändras så att den blir tydligare, det vill säga att eldning får ske i samband med en allmän sammankomst eller offentlig tillställning som har tillstånd enligt ordningslagen (1993:1617).

Kommunala föreskrifter om undantag för att förbjuda eller begränsa eldning

Naturvårdsverket anser att det är bra att de kommuner som har föreskrivit om eldning ges möjlighet att ändra dessa föreskrifter. Att det ska ske senast den 30 juni 2025 kan dock, enligt vår bedömning, vara en allt för kort tid för att kommunerna ska kunna sätta sig in i de nya bestämmelserna samt ändra föreskrifter och besluta om dessa.

På grund av skärpta krav på separat insamling av fler avfallsslag genomför kommunerna på kort tid många stora förändringar inom avfallsområdet, vilket är resurskrävande. Naturvårdsverket ser en risk för att regeländringen innebär en ytterligare belastning för kommunerna. Om kommunerna inte hinner prioritera att ta fram föreskrifter kan en konsekvens av de föreslagna bestämmelserna bli att eldningen ökar. Det kan i sin tur leda till en ökad risk för bränder, störande eldning och utsläpp som leder till dålig luft lokalt. Det kan också leda till ett ökat antal tillsynsärenden.

Miljömässiga konsekvenser

I promemorian framkommer på sidan 19 att en miljömässig konsekvens av förslagen är att de kan leda till att mindre trädgårds- och parkavfall lämnas in i kommunens insamlingssystem, vilket påverkar andelen materialåtervinning negativt. I konsekvensutredningen saknar Naturvårdsverket information om vilka effekter som förslagen kan komma att ha på materialåtervinningsmålen.

Synpunkter i övrigt

Naturvårdsverket vill uppmärksamma att om benämningen av begreppet ändras från trädgårds- eller parkavfall till trädgårds- och parkavfall behövs motsvarande ändringar avseende 1 kap. 5 § och 3 kap. 1 § första stycket avfallsförordningen.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Risinger efter föredragning av avdelningschef Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Kerstin Åstrand och handläggarna Emma Mogren, Milla Sundström och Helen Sundell.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Marie Uhrwing

Kopia till:
kn.cks.remisser@regeringskansliet.se